

THE QUEEN AND I

(LA REINA I JO)

Proposta didàctica de Ramon Breu

SINOPSI

Després de 30 anys a l'exili per haver-se enfrontat el règim de Khomeini, la cineasta iraniano-sueca Nahid Persson Sarvestani torna al seu país d'origen de visita i decideix enfrontar-se al repte de fer una nova pel·lícula centrada en Farah Diba, la viuda del xa.

L'exreina rep a la Nahid en la seva vida però aviat descobreix les posicions polítiques d'esquerra que va tenir la cineasta en la Revolució de 1979 i comença a sospitar de les seves intencions. La gravació s'atura, però després de pocs mesos, la Nahid torna a guanyar-se la confiança de l'exreina. La cineasta haurà de confrontar la Farah Diba amb els defectes del règim del seu marit, sense posar en perill la pel·lícula.

En el procés de gravar l'antagonista del seu passat revolucionari, Nahid i la reina embrenen un viatge imprevisible a través del qual dues dones a l'exili descobreixen que tenen més en comú del que mai no haurien arribat a imaginar.

FITXA DE LA PEL·LÍCULA

Títol: *The Queen and I (La reina i jo)*

Direcció: Nahid Persson Sarvestani

Producció: RealReel Doc AB

Fotografia: Niklas Karpaty

Muntatge: Zinat S. Lloyd

So: Bjorn Schaller

Durada: 90 minuts

Suècia, 2008

Versió original en anglès, persa i suec subtitulada en català o castellà

http://www.eldocumentaldelmes.com/ca/documentals/43-the_queen_and_i.html

PANTALLA D'ACTIVITATS

1. Elaboreu una sinopsi del film.
2. Escriviu l'evolució, al llarg de la pel·lícula, tant de la directora, Nahid Persson Sarvestani com de Farah Diba.
3. Feu una recerca sobre el règim del xa i la Revolució Islàmica de l'Iran de 1979. A continuació realitzeu una presentació en format tipus *power point*.
4. En dues ocasions la exreina és a punt de renunciar al documental, per quines causes?
5. Com va poder sortir la Nahid Persson de l'Iran? Per què la perseguien? Què li va passar al seu germà? Per què?
6. Què fou la *Crisi del Ostatges* de l'Iran de 1979? Com va afectar aquest fet al xa i a la seva família?
7. Per què la cineasta té sentiments contradictoris en la seva relació amb Farah Diba?
8. Nahid Persson diu que, habitualment, quan realitza una pel·lícula sempre té un missatge clar per explicar, però que en aquest cas, el film *té vida pròpia*. Què vol dir amb això?

9. En el minut 58 del documental apareix una persona que fou torturada per la policia del règim del xa. Expliqueu el contrast entre el seu testimoni i la versió que donen el seguidors del xa a l'exili sobre els anys de govern del Mohammad Reza Pahlavi, l'espòs de Farah.
10. En els instants finals de *The Queen and I*, la Nahid Persson li explica a l'exreina Farah com era la seva família, una família molt humil, amb el pare malalt, una mare que treballava constantment i vuit germans que patien gana, per fer-li veure les grans desigualtats socials que es produïen sota la dictadura del xa. Farah Diba li respon: *M'hauries d'haver escrit!* Valoreu la situació.
11. A qui està dedicada la pel·lícula? Per què?

LLENGUATGE I TÈCNIQUES AUDIOVISUALS

1. En moltes ocasions Farah Diba apareix en pantalla en primer plans. Què pretén aconseguir la directora amb els primers plans?
2. Les converses entre les dues protagonistes del film es combinen amb imatges d'arxiu, per exemple de la Revolució iraniana de 1979. D'on creieu es van extreure aquestes imatges? De quins altres esdeveniments apareixen altres imatges d'arxiu?
3. La *veu en off* és permanent al llarg del film. Quina funció fa la *veu en off* en els documentals?
4. En el minut 53 apareixen unes imatges del cementiri de París on està enterrada la filla petita de Farah, Leila. La càmera realitza un moviment a través d'un passeig. Quin nom té aquest moviment? Simultàniament, es fa servir un altre recurs audiovisual, la *càmera subjectiva*. Identifiqueu-la i assenyaieu en què consisteix.

Consulteu aquest blog si teniu algun dubte:

<http://llenguatgecinematografic.wordpress.com/>

TRÀVELING DE LECTURES

LA REVOLUCIÓ ISLÀMICA DE KHOMEINI

12 de febrer de 1979: L'aiatol·là Ruhollah Khomeini ha proclamat la República islàmica a l'Iran, un cop reduïts els últims focus de resistència de la guàrdia imperial del xa. En aquests moments les noves autoritats controlen la situació de Teheran, després de dos dies en què els combats a la capital iraniana han estat generals. La Unió Soviètica ja ha anunciat que reconeixerà immediatament el nou règim, mentre que el president nord-americà Jimmy Carter i les capitals occidentals oferiran la seva col·laboració al govern presidit per Mehdi Bazargan, format en bona part pels socialdemòcrates i els liberals.

La policia i el petroli eren els dos eixos del poder del xa, convertit des del 1953 en el sentinella dels Estats Units a la regió dels golf Pèrsic. El seu règim barrejava sense vergonya els deliris de grandesa i les ínfulas de modernitat.

Però, malgrat els programes de benestar, el poble es mantenia en bona part pobre i analfabet. El seu ressentiment es covava a les mesquites, on la casta religiosa xiïta, perjudicada per la reforma agrària del xa, tronava contra la seva política prooccidental.

La veu de l'aiatol·là Khomeini, somorta i alhora inflamada de santa ira, es va començar a sentir a l'Iran a la segona meitat dels anys setanta, enregistrada en unes cintes de cassette que passaven la frontera d'estranguis. El propietari d'aquella veu era un religiós del llinatge del Profeta, amb la barba i la mirada fosca que s'atribueixen al Déu de l'Antic Testament.

El xa ja veia que l'aiatol·là, a l'exili des del 1964, era el seu enemic principal, i al començament del 1978 va inspirar un article que el denigrava a la premsa. Aquell article va indignar els estudiants de teologia de la ciutat santa de Qom, pàtria de Khomeini. La repressió del xa va ser brutal: hi van morir setanta persones. Allò va ser l'espurna de la revolució. En un país destarotat a més per la inflació, les manifestacions de protesta se succeïen, i eren cada cop més nombroses.

Atès que el govern islàmic és el govern de la llei, els teòlegs n'han de tenir cura. Són els teòlegs els qui han d'exercir la supervisió sobre tots els afers legislatius, executius i administratius del país. El govern dels teòlegs.

Aquests textos de Khomeini ja provocaven malfiança entre els cercles liberals i d'esquerres que combatien el xa. Però Khomeini tenia el suport de les masses: milions de persones l'aclamaven quan tornava a Teheran l'1 de febrer de 1979, quinze dies després que fugissin els Pahlawi.

El 12 de febrer, vençuts els últims focus de resistència de la guàrdia imperial, l'aiatol·là proclamà la República islàmica. El nou poder era bicèfal: d'una banda Khomeini, al cap del Consell de la Revolució, amb les milícies i els tribunals que aplicaven l'Alcorà de manera estricta; de l'altra, el govern presidit per Mehdi Bazargan, integrat per liberals i socialdemòcrates.

Després de la tirania del xa, l'Iran no veuria un sistema democràtic, sinó la teocràcia dels aiatol·làs.

Adolf Beltran. 100 notícies d'un segle. Pòrtic. Barcelona: 2000. Pàgs. 168-169.

Activitats

1. Qui són els xiïtes? En què es diferencien de l'altra facció musulmana, els sunnites?
2. Què és un aiatol·là? Quin paper fa?
3. Per què als Estats Units li interessava tenir un sentinella a l'Orient Mitjà?
4. Per què els liberals i socialdemòcrates es malfiaven de les paraules de l'anomenat govern dels teòlegs?
5. Què significa que un règim polític sigui una teocràcia?

NOTÍCIES DE L'IRAN

L'Iran i l'Iraq són dos països de comunitat xiïta majoritària. Però a l'Iran el percentatge de seguidors del xiisme encara és més elevat: quasi un 90% (a l'Iraq voreja el 62%). Si el xiisme és el segon corrent islàmic en nombre de fidels, el sunnisme, que n'és el primer, engloba el 84% de l'Umma, o comunitat de creients musulmans. Els xiïtes consideren que Mahoma va designar un successor, Alí, cosí i gendre seu, a qui va transmetre la veritat oculta de l'Alcorà, el llibre sagrat dels musulmans. Això ha afavorit l'aparició de dirigents espirituals i polítics que es consideren guies de la comunitat xiïta, com ocorre a l'Iran, que l'aiatol·là governen des del 1979 amb mà de ferro. De totes maneres, els dirigents del corrent xiïta no es poden pas considerar responsables únics de la dictadura teocràtica que atenalla l'Iran; de responsables n'hi ha més, i l'Occident n'és un.

Per a entendre per què el radicalisme islàmic mana a l'Iran cal remuntar-se a la primera meitat del segle XX, concretament al 1941. Aquest any les potències occidentals en guerra amb l'Alemanya nazi van forçar l'enderrocament del règim iranià, que van substituir amb un de presidit per Muhàmmad Reza Pahlavi. El nou xa, nom amb què es designaven els sobirans iranians, va

ajupir-se als interessos dels països occidentals, que hi cercaven tot de recursos naturals, com ara petroli, i amb el pretext de modernitzar el país va menar una política contrària als interessos de la majoria de la població, plena de corrupcions i denigradora de la cultura i les formes de vida iranians. Mentre es passejava com un autèntic emperador per Europa, on passava els estius enmig d'un luxe escandalós, la gent del seu país malvivía com podia i els adversaris polítics eren reprimits i empresonats sense contemplacions. Finalment, el 1979 una revolució va fer caure el xa i dugué al poder l'aiatol·là Khomeini, un islamista radical.

Els abusos del xa, sostingut per Occident, van obligar la població a atorgar el poder a un home fanàtic, que no en volia saber res, de democràcia, drets humans i llibertat. La gent, que no es pensava pas que instauraria un règim islàmic radical, basat en una interpretació esbiaixada de l'Alcorà, el va rebre com un heroi. Però el nou règim va reprimir l'oposició, va obligar les dones a tapar-se i va governar despòticament sense tolerar la més mínima llibertat d'expressió, opinió i manifestació.

El 1980 es va iniciar la guerra Iran-Iraq que finalitzaria el 1988, amb enormes mortaldats per ambdós països. Després de la mort de Khomeini l'any 1989, el va succeir Ali Khamenei com a cap d'Estat, quedant la prefectura del govern oberta a unes eleccions cada quatre anys, en les quals es va manifestar una pugna entre el sector reformista liderat per Muhammad Khatami i el sector conservador.

L'Iran és una república islàmica constitucional, el seu sistema polític està establert en la llei fonamental de 1979. L'Iran té diverses entitats governamentals amb interconnexions complexes. Algunes d'aquestes entitats són escollides de forma democràtica i d'altres ho són segons les seves inclinacions religioses.

D'aleshores ençà el poble iranià ha sofert humiliacions de tota mena i les seves esperances s'han vist contínuament frustrades. Però aquestes esperances es tornaren a revifar quan Muhàmmad Khatami, reformista i partidari d'ampliar els espais de llibertat, va arribar a la presidència del país el 1997. De totes maneres, els esforços de Khatami van topar amb la resistència dels l'aiatol·là i dels individus més intolerants del règim.

L'Iran manté relacions diplomàtiques amb gairebé tots els membres de les Nacions Unides, a excepció d'Israel, que l'Iran no reconeix, i els Estats Units des de la Revolució iraniana. Des del 2005, el programa nuclear de l'Iran s'ha convertit en objecte de controvèrsia amb la resta del món a causa de les sospites que l'Iran podria desviar la tecnologia nuclear civil a un programa d'armes nuclears. Això va portar el Consell de Seguretat de les Nacions Unides a imposar sancions contra les empreses iranianes vinculades a aquest programa, fomentant així el seu aïllament econòmic en l'escena internacional.

En gener de 2012, la Unió Europea va prendre la decisió de deixar d'importar petroli iranià a partir de l'estiu com a pressió contra el desenvolupament nuclear de l'Iran. A l'abril de 2015 la comunitat internacional, encapçalada per Estats Units va signar un acord amb el govern de l'Iran per evitar la fabricació d'armes nuclears d'aquest país, a canvi d'aixecar les sancions. Després del fosc període de Mahmud Ahmadineyad com a president de la República Islàmica (2005-2013) sembla que s'han aixecat tímids aires de liberalització.

<http://www.vilaweb.cat/www/diariescola/noticia?id=721025>.

Adaptació de Cinescola.

Activitats

1. Visioneu el film *Persèpolis* (2007) de Marjani Satrapi per tenir una visió més completa del procés històric iranià. A continuació llegiu la següent proposta: <http://www.cinescola.info/Pelis%20pdf/Persepolis.pdf>
2. Investigueu l'origen i les conseqüències de la guerra entre l'Iran i Iraq.
3. Realitzeu un informe crític sobre la situació de la dona a l'Iran.

CONTRACAMP: ASPECTES DIDÀCTICS PER AL PROFESSORAT

Les matèries des d'on proposaríem *The Queen and I*, són: Ciències Socials; Història; Ètica; Filosofia; Educació Visual i Plàstica i Tutoria.

Elements de debat i relacions que es poden establir:

1. Els règims dictatorials.
2. Iran i la seva història recent.
3. L'islamisme i la formació de la República Islàmica de l'Iran.
4. L'oposició a les dictadures.
5. La vigència de les monarquies.
6. Diàleg i convivència entre adversaris polítics.
7. Projectes innovadors del cinema documental.
8. El cinema com a element de sensibilització educativa i social.

Objectius formatius

1. Aproximar-nos al coneixement de la història de l'Iran.
2. Observar el cas d'una mentalitat monàrquica no democràtica.
3. Valorar la valentia i el coratge de la lluita clandestina a favor de la democràcia.
4. Aproximar-nos al coneixement d'una societat asiàtica i islàmica: Iran.
7. Ser conscients de la importància de la imatge audiovisual en el món contemporani.
8. Analitzar les característiques innovadores del documental *The Queen and I* on dues dones ideològicament allunyades són capaces d'aproximar-se emocionalment.
9. Aproximar-se a l'estudi, a la crítica i a l'anàlisi d'obres cinematogràfiques.

criteris d'avaluació

1. Visionat atent, correcte i respectuós del film.
2. Respondre adequadament a les qüestions de comprensió i de llenguatge cinematogràfic de forma reflexiva i interessada.
3. Capacitat per relacionar i entendre les diferents temàtiques plantejades en el film.
4. Identificar els temes i subtemes del documental.
5. Lectura dels textos de la proposta didàctica i realització adequada de les activitats.
6. Participació activa en els debats que es puguin suscitar.
7. Expressió escrita i oral correcta de les feines proposades.